

**Optio-oikeuden käyttäminen Varsinais-Suomen Ely-keskuksen ja alueen kuntien hankkimassa joukkoliikenteessä yhteysväleillä Pori-Pomarkku-Kankaanpää, Karvia-Honkajoki-Kankaanpää, Jämijärvi-Kankaanpää ja Lavia-Kankaanpää ajalle 6.6.2027 - 31.5.2030. (Varely/6486/2023)**

KHALL 27.11.2023 § 376

Joukkoliikenteen järjestäminen yhteysväleillä Pori-Pomarkku-Kankaanpää, Karvia-Honkajoki-Kankaanpää, Jämijärvi-Kankaanpää ja Lavia-Kankaanpää 1.6.2024 alkaen (Varely/6486/2023)

Valmistelija

Yhteysvälien Pori-Pomarkku-Kankaanpää, Karvia-Honkajoki-Kankaanpää, Jämijärvi-Kankaanpää ja Lavia-Kankaanpää nykyiset liikennöintisopimukset päättyvät 31.5.2024. Yhteysvälien liikenteellä hoidetaan perusopetuksen oppilaiden ja toisen asteen opiskelijoiden kulkemista sekä mahdollistetaan vaihtoehtoisia yhteyksiä työssäkäyntiin ja asiointiin. Liikenne on hankittava uudelle sopimuskaudelle ja sen hoitamisesta on järjestettävä avoin tarjouskilpailu.

Hankittavasta liikennekokonaisuudesta on käyty neuvotteluja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen (joukkoliikenneviranomaisen), Porin kaupungin, Kankaanpään kaupungin, Pomarkun kunnan, Karvian kunnan ja Jämijärven kunnan kesken.

Hankintaa koskevat keskeiset muutokset verrattuna aiempaan ovat:

1) Useasta liikennekohteesta yhteen kohteeseen

Ely-keskus esittää, että yhteysvälien liikenne hankitaan jatkossa yhtenä kokonaisuutena. Aiemmin kukin yhteysväli on muodostanut oman hankintakohteensa. Mikäli liikenteet hankitaan samassa kokonaisuudessa, lippu- ja maksujärjestelmien yhtenäisyyden takia vaihdot saadaan sujumaan paremmin. Kohde on mahdollista hoitaa kuudella linja-autolla. Se soveltuu myös pienemmille tarjoajille, koska tarjoajilla on mahdollisuus muodostaa yhteenliittymiä.

Hankittavaksi esitetään nykyistä hieman matalampaa palvelutasoa (neljä vuoroa vähemmän Pori-Pomarkku-Kankaanpää välillä). Liikenteen käyttö on viime vuosien aikana vähentynyt. Liikenteen maksajatahoilla on lisäksi tarve hallita kustannuksia. Liikenteen hankintakustannukset ovat viime vuosina nousseet huomattavasti, koska polttoaine- ja energiakustannusten kehitys heijastuu tarjoushintoihin.

2) Hankintamallin muutos

Nykyinen liikenne on hankittu käyttöoikeussopimusmallilla, jossa liikenteenharjoittaja saa lipputulot ja sen lisäksi kuukausittaisen liikennöintikorvauksen. Nykyisessä markkinatilanteessa bruttosopimusmallilla saavutetaan kohtuullisempi tarjoushinta, koska tarjoajan ei mallissa tarvitse laskea varmuusvaraa lipputulojen osalta. Bruttomallissa liikenteenharjoittaja saa kiinteän kuukausittaisen liikennöintikorvauksen ja liikenteen rahoittajat kantavat lipputuloriskin. Esitetään siten hankintamallin muutosta ainakin tälle hankintakierrokselle.

### 3) Kalusto

Hankinta on mahdollista ajaa kuudella (6) linja-autolla. Kaikkia yhteysvälejä tullaan ajamaan M3 luokan linja-autoilla. Kaukoliikenteen linja-autoja ei koske laki ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista.

Hankinnassa edellytetään, että kaluston enimmäisikä on 15 vuotta.

### 4) Lippu- ja maksujärjestelmät

Hankinnassa edellytetään Ely-keskuksen hallinnoiman Seutu+ lippu- ja maksujärjestelmän käyttöönottoa. Seutu+ kausilippu mahdollistaa jatko- ja vaihtomatkat valitulla kelpoisuusalueella. Samoin järjestelmä mahdollistaa reittioppaan käyttöönoton.

### 5) Sopimuskausi

Liikenteen sopimuskaudeksi esitetään 1.6.2024–31.5.2027 + optio 1.6.2027–31.5.2030.

### 6) Kustannusjako

Hankintakokonaisuudesta on tehty bruttokustannusarvio. Ennen hankintapäätöksen tekemistä liikenteen rahoitukseen osallistuvat tahot sitoutuvat bruttokustannusten jakamiseen. Liikenteen nettokustannus tulee olemaan bruttokustannusta alhaisempi, koska matkustajien maksamat lipputulot vähentävät rahoittajaosapuolten maksettavaksi tulevaa summaa.

Kustannusjako-osuuksista on käyty osapuolten kesken neuvotteluja. Ely-keskus esittää jaon perusteeksi kuntaa palvelevien vuorojen määrä ajopäivien mukaan huomioituna. Jakotapa on usean kunnan kautta ajavan liikenteen osalta hyvin tyypillinen. Esitys jaosta on:

|            |         |
|------------|---------|
| ELY-keskus | 50 %    |
| Kankaanpää | 19,40 % |
| Pori       | 13,38 % |
| Pomarkku   | 10,10 % |
| Jämijärvi  | 4,38 %  |
| Karvia     | 2,74 %  |

Joukkoliikenteen hankinta Kankaanpään kaupungin kannalta:

Hankinnan valmistelu yhdessä Varsinais-Suomen Ely-keskuksen, Porin ja Kankaanpään kaupunkien sekä Pomarkun, Karvian ja Jämijärven kuntien kesken käynnistyi keväällä 2023. Varsinais-Suomen Ely-keskus toimii Pohjois-Satakunnan kuntien joukkoliikenneviranomaisena ja on vastannut hankinnan suunnittelusta. Kankaanpään kaupungin edustajana valmisteluprosessiin on osallistunut elinkeinojohtaja.

Hankittavaksi esitetyillä julkisen liikenteen yhteysväleillä on tärkeä merkitys Kankaanpään kaupungin ja koko Pohjois-Satakunnan alueen saavutettavuudelle mahdollistaen erityisesti toisen asteen opiskelun, työssäkäynnin ja asioinnin kulkemista. Neuvottelut Pirkanmaan puolelle Parkanon rautatieasemalle ja Tampereelle suuntautuvista yhteystarpeista

jatkuvat yhdessä Kankaanpään kaupungin, Jämijärven kunnan sekä Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan Ely-keskusten kesken.

|                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Esittelijä        | Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Päätösehdotus     | <p>Kankaanpään kaupunginhallitus päättää 1) hyväksyä kohteen hankinnan yhteistyössä Varsinais-Suomen Ely-keskuksen, Porin kaupungin sekä Jämijärven, Karvian ja Pomarkun kuntien kanssa siten, että tilaajana toimii Varsinais-Suomen Ely-keskus, 2) hyväksyä esitetyn palvelutason, 3) hyväksyä periaatteellisen kustannusjaon Varsinais-Suomen Ely-keskuksen ja kuntien välillä ja 4) valtuuttaa elinkeinojohtajan sopimaan hankinta-asiakirjojen lopullisesta muodosta ja yksityiskohtaisesta rahoitusyhteistyöstä.</p> <p>Mikäli tarjouskilpailun edullisin tarjoushinta ylittää sen bruttokustannusten hintahaarukan, johon kaupunki on sitoutunut, asia palaa takaisin kunnalliseen päätöksentekoon. Hankinta on tällöin mahdollista keskeyttää.</p> |
| Päätös            | Ehdotus hyväksyttiin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Täytäntöönpano    | Varsinais-Suomen Ely-keskus, kirjaamo<br>Porin kaupunki, kirjaamo<br>Jämijärven kunta, kirjaamo<br>Karvian kunta, kirjaamo<br>Pomarkun kunta, kirjaamo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Lisätietoja antaa | Elinkeinojohtaja Marko Rajamäki, p. 040 717 7578                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

---

KHALL 11.08.2025 § 248  
1517/08.01.00/2023

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Valmistelija | <p>Rajamäki Marko</p> <p>Kankaanpään kaupunginhallitus on käsitellyt joukkoliikenteen hankinnan kaupungin keskeisimpien joukkoliikenteen yhteysvälien Pori-Pomarkku-Kankaanpää, Karvia-Honkajoki-Kankaanpää, Jämijärvi-Kankaanpää ja Lavia-Kankaanpää osalta kokouksessaan 27.11.2023 hyväksyen hankinnan ajalle 1.6.2024 – 31.5.2027 (lopullisessa sopimuksessa 5.6.2027 saakka). Sopimukseen sisältyy optiomahdollisuus kolmelle vuodelle ajalle 6.6.2027 – 31.5.2030.</p> <p>Varsinais-Suomen Ely-keskus on lähestynyt asiassa Kankaanpään kaupunkia tiedustellen kaupungin halukkuutta jatkaa liikennöintisopimusta ja sen rahoitusta mahdolliselle jatkokaudelle 6.6.2027 – 31.5.2030.</p> <p>Ely-keskuksen mukaan päätös option käytöstä on tehtävä viimeistään kahden vuoden kuluessa alkuperäisen sopimuksen solmimisesta (2.2.2024). Taustatietona todettakoon, että Ely-keskusten julkisen henkilöliikenteen tehtävät ollaan siirtämässä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin vastuulle. Valmistelu käynnistyi kesällä 2024 ja tehtävien siirron on tarkoitus astua voimaan 1.1.2026. Tulevasta organisaatiomuutoksesta ja tehtäviensiiirrosta johtuen optionkäyttöä tiedustellaan varhaisessa vaiheessa, jotta mahdolliset sopimukset saadaan laadittua ennen vuoden vaihteen muutosta.</p> |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

Nettomääräiset kustannustenjakosuudet jatkuisivat optiokaudella ennallaan (brutto miinus kaikki linjastoon kohdistuvat lipputulot) seuraavasti:

|            |         |
|------------|---------|
| ELY-keskus | 50 %    |
| Kankaanpää | 19,40 % |
| Pori       | 13,38 % |
| Pomarkku   | 10,10 % |
| Jämijärvi  | 4,38 %  |
| Karvia     | 2,74 %  |

Hankittavaksi esitetyillä julkisen liikenteen yhteysväleillä on tärkeä merkitys Kankaanpään kaupungin ja koko Pohjois-Satakunnan alueen saavutettavuudelle ja elinvoimalle mahdollistaen erityisesti toisen asteen opiskelun, työssäkäynnin ja asioinnin kulkemista. Hankinta toteuttaa alueelle asetettua joukkoliikenteen palvelutasotavoitetta. Seurannan mukaan liikennöintisopimuksen toteutuneet nettokustannukset ovat jääneet alle kilpailutusvaiheen esitetystä kustannusarviosta (liite). Option käytön tarkoituksenmukaisuudesta on käyty keskustelu Ely-keskuksen edustajan kanssa.

|                   |                                                                                                                                                        |
|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Esittelijä        | Kaupunginjohtaja Mika Hatanpää                                                                                                                         |
| Päätösehdotus     | Kaupunginhallitus päättää hyväksyä kolmen vuoden option käytön ajalle 6.6.2027 - 31.5.2030.                                                            |
| Päätös            | Ehdotus hyväksyttiin.                                                                                                                                  |
| Täytäntöönpano    | Varsinais-Suomen Ely-keskus, kirjaamo<br>Porin kaupunki, kirjaamo<br>Pomarkun kunta, kirjaamo<br>Jämijärven kunta, kirjaamo<br>Karvian kunta, kirjaamo |
| Lisätietoja antaa | Elinkeinojohtaja Marko Rajamäki, p. 040 7177578                                                                                                        |

---